Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0313

Netinkamas Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) konkursų organizavimo valdymas

2025 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl netinkamo Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) konkursų organizavimo valdymo (2025/2880(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 227 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 41 straipsnį dėl teisės į gerą administravimą,

– atsižvelgdamas į ES piliečio pateiktą peticiją Nr. 0525/2025 dėl galimų organizacinių problemų, kurių kyla kandidatams, dalyvaujantiems Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) konkursuose,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 233 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi EPSO yra atsakinga už visų ES institucijų, įstaigų ir agentūrų darbuotojų atranką ir turi laikytis aukščiausių profesionalumo, nešališkumo ir skaidrumo standartų;

B. kadangi ES institucijų demokratinis legitimumas ir veiksmingumas grindžiamas labai kompetentingos, nepriklausomos ir daugiakalbės ES viešosios administracijos, kuri yra vienodai ir kuo objektyviau prieinama visiems ES piliečiams, paslaugomis;

C. kadangi peticijoje Nr. 0525/2025 išreiškiamas didelis susirūpinimas dėl pastaruosius dvejus metus pasikartojančių organizacinių ir techninių problemų rengiant EPSO konkursus, įskaitant testų ir konkursų atšaukimą, dažną testų pakartotiną laikymą, pernelyg ilgus terminus ir prastą bendravimą su kandidatais;

D. kadangi personalo komitetų ir profesinių sąjungų atstovai taip pat ne kartą yra išreiškę susirūpinimą dėl netinkamo EPSO veikimo;

E. kadangi skaidrios ir sąžiningos įdarbinimo procedūros yra itin svarbios siekiant užtikrinti vienodas galimybes visiems ES piliečiams ir išlaikyti visuomenės pasitikėjimą ES institucijomis;

F. kadangi peticijos pateikėjas ir kiti su minėtąja problema susidūrę kandidatai kalba apie didelę psichologinę įtampą ir pasitikėjimo ES įdarbinimo proceso sąžiningumu ir patikimumu praradimą;

G. kadangi kandidatai, rengdamiesi EPSO egzaminams, skiria daug laiko ir finansinių išteklių;

H. kadangi Europos ombudsmenė keliuose atskiruose tyrimuose yra padariusi išvadą[1], kad EPSO netinkamai administravo kandidatų skundų, visų pirma susijusių su nuotolinių testų procedūromis, platformų trūkumais ir nenuoseklia komunikacija apie technines problemas, nagrinėjimą, įskaitant atvejį, kai neseniai pagimdžiusi moteris atsidūrė nepalankioje padėtyje;

I. kadangi ombudsmenė kritikavo EPSO dėl jos nelankstumo, prieštaringų nurodymų, nepagrįstų sprendimų ir reikalavimus atitinkančių skundų atmetimo, net kai kandidatai laikėsi oficialių gairių dėl pranešimo apie problemas;

J. kadangi ombudsmenė yra pateikusi ne vieną pasiūlymą EPSO[2], kaip pagerinti šios tarnybos testų atlikimo būdus, be kita ko, suteikiant kandidatams galimybę laikyti testus testų centruose, teikiant aiškią ir išsamią informaciją apie tai, kaip pateikti skundą, ir patobulinant jos skundų nagrinėjimo tvarką;

---

[1] 2024 m. liepos 8 d. Europos ombudsmenės sprendimas dėl to, kaip Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO) nagrinėjo skundą dėl klausimų, susijusių su nuotoliniu testu per atrankos procedūrą EPSO/AST/151/22-3. 2024 m. liepos 8 d. Europos ombudsmenės sprendimas dėl to, kaip Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO) nagrinėjo skundą dėl klausimų, susijusių su nuotoliniu testu per atrankos procedūrą (EPSO/AST155/22 – Operatyvinio saugumo srities asistentai). 2024 m. liepos 8 d. Europos ombudsmenės sprendimas dėl to, kaip Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO) nagrinėjo skundą dėl to, kad per ES darbuotojų atrankos procedūrą EPSO/AD/398/2 nuotolinio testo metu nebuvo prižiūrinčių asmenų. 2024 m. birželio 21 d. Europos ombudsmenės sprendimas dėl to, kaip Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO) nagrinėjo skundą dėl techninių sunkumų, patirtų nuotolinio testo metu per jaunesniųjų specialistų programos atrankos procedūrą. 2024 m. gruodžio 12 d. Europos ombudsmenės sprendimas dėl to, kaip Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO) pašalino kandidatą iš ES darbuotojų atrankos procedūros (EPSO/AST/151/22).

[2] 2024 m. sausio 22 d. Europos ombudsmenės sprendimas dėl tyrimo savo iniciatyva dėl Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) nuotolinio testavimo naudojimo vykdant ES tarnautojų įdarbinimo atrankos procedūras.

K. kadangi, remiantis Europos Audito Rūmų specialiąja ataskaita[3], 2019–2023 m., palyginti su ankstesniais penkeriais metais, sumažėjo paskelbtų (35 proc. mažiau) ir užbaigtų (38 proc. mažiau) EPSO konkursų, todėl sumažėjo kandidatų, kuriuos galima įdarbinti, ir dėl to reikšmingai išaugo į nuolatines pareigybes įdarbintų laikinųjų darbuotojų skaičius (192 proc. išaugo Komisijoje, 256 proc. – Taryboje ir 89 proc. – Parlamente);

L. kadangi vis dažnesnis laikinųjų darbuotojų pasitelkimas verčia abejoti ES institucijų įsipareigojimu turėti nepriklausomą ES viešąją tarnybą, į kurią darbuotojai įdarbinami atvirai, taikant visiems ES piliečiams prieinamas įdarbinimo per plačiai reklamuojamus viešuosius konkursus procedūras;

M. kadangi paskutinis bendrųjų sričių administratorių konkursas buvo surengtas 2019 m.; kadangi naujas konkursas jau ne kartą buvo atidėtas;

N. kadangi 2023 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nusprendė[4], kad EPSO taikyti apribojimai dėl antrosios kalbos pasirinkimo tam tikruose konkursuose buvo neteisėti, padarydamas išvadą, kad Komisija nepakankamai pagrindė pasirinkimo galimybės apsiribojimą tik anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis, taip diskriminuodama kandidatus iš valstybių narių, kuriose nė viena iš šių kalbų nėra labiausiai vartojama;

O. kadangi, nors ES viešojoje tarnyboje gali prireikti kelių darbo kalbų, įdarbinimo procedūrose turėtų būti leidžiama kandidatams pasirinkti kalbų derinius, kurie geriausiai padėtų jiems parodyti savo įgūdžius skirtingais įdarbinimo procedūros etapais;

P. kadangi EPSO pradėjo taikyti testus visomis 24 oficialiosiomis ES kalbomis ir yra atsakinga už testų klausimų kokybę ir aiškumą visomis kalbomis, kuriomis rengiami egzaminai, tačiau rengiamų testų kai kuriomis kalbomis kokybė vis dar skiriasi;

Q. kadangi Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas savo 2023 m. balandžio 25 d. audito ataskaitoje dėl EPSO nuotoliniu būdu prižiūrimų testų pasitelkiant išorės paslaugų teikėjus padarė išvadą, kad dėl nuotolinių testų iš esmės keičiasi asmens duomenų tvarkymas viešuosiuose konkursuose ir jie daro didesnį poveikį teisei į privatumą ir kandidatų asmens duomenų apsaugai; kadangi jis rekomendavo EPSO sustabdyti nuotolinių testų rengimą ir atidžiai įvertinti jų taikymą, nes EPSO yra nevisiškai įvertinusi nuotolinių

---

[3] Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita 24/2024 „ES viešoji tarnyba. Lanksti užimtumo sistema, tačiau ja nepakankamai pasinaudojama, kad būtų pagerintas darbo jėgos valdymas“, 2024 m. lapkričio 7 d.

[4] 2023 m. vasario 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Komisija* / *Italijos Respublika*, C-623/20 P, ECLI:EU:C:2023:97.

testų veiksmingumą, palyginti su testais vietoje;

R. kadangi netinkamas EPSO veikimas labai kenkia ES atrankos procedūrų patikimumui ir daro žalą reputacijai, o tai kenkia visos ES viešosios tarnybos įvaizdžiui;

S. kadangi dėl COVID-19 pandemijos pasikeitė EPSO testų formatai, be kita ko, pradėta taikyti nuotolinius testus, tačiau, remiantis 2024 m. sausio 22 d. ombudsmenės sprendimu, šie pokyčiai nebuvo įgyvendinti užtikrinant tinkamą priežiūrą, techninį pasirengimą ar atskaitomybę;

T. kadangi nuotoliniai testai, jei jie įgyvendinami sklandžiai, gali turėti didelį teigiamą poveikį kandidatų galimybėms visame pasaulyje, net ir atokiose vietovėse, dalyvauti konkursuose, nes dėl to nebūtina keliauti, o kartu esama papildomos naudos aplinkai;

U. kadangi dėl kompiuterinių testų naudojimo taikant sudėtingas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti sistemos vientisumą, tam tikrų kategorijų kandidatai gali atsidurti nepalankioje padėtyje ir atsiranda naujų rūšių diskriminacija dėl skirtingo mokėjimo dirbti kompiuteriu lygio;

V. kadangi ES įdarbinimo procedūros turėtų būti prieinamos visiems ES piliečiams, nepriklausomai nuo EPSO biudžeto apribojimų;

W. kadangi daugelis kandidatų yra išreiškę susirūpinimą dėl nepakankamos prieigos prie tinkamų ir patikimų IT priemonių ir įrangos, įskaitant užrašines ir skaičiuoklę nuotoliniams testams atlikti, ir dėl to, kad trūksta vietoje rengiamų testų centrų, kurie galėtų padėti užtikrinti labiau kontroliuojamą, standartizuotą ir teisingesnę egzaminų aplinką; kadangi skaitmeninės priemonės, jei jos valdomos tinkamai, gali padidinti įdarbinimo prieinamumą, įtraukumą ir tvarumą, tačiau joms reikalinga patikima infrastruktūra, priežiūra ir pagalba kandidatams; kadangi EPSO turėtų reaguoti į visus skundus ir vėlesnius administracinius skundus;

X. kadangi dėl sumažėjusio EPSO rengiamų konkursų skaičiaus ir kartu padidėjusio laikinųjų darbuotojų ir sutartininkų įdarbinimo ES institucijose auga neužtikrintumas, o tai kenkia socialinio ir saugaus užimtumo modeliui, kurį ES turėtų įgyvendinti; kadangi pernelyg dažnas naudojimasis privačių paslaugų teikėjų paslaugomis vykdant pagrindines viešąsias funkcijas, tokias kaip reguliari ir nuolatinė darbuotojų atranka, gali susilpninti institucinį suverenumą ir atskaitomybę;

Y. kadangi techninių gedimų poveikis yra nevienodas ir ypač paveikia kandidatus iš periferinių regionų arba regionų, turinčių mažiau ekonominių išteklių, o tai didina nelygybę;

Z. kadangi 2023 m. keliuose specialistų konkursuose iškilo tokių

problemų kaip testų atšaukimas arba pakartojimas;

AA. kadangi daugelis kandidatų taip pat pranešė apie technines IT problemas naujame EPSO bendrame kandidatų portale;

1. griežtai smerkia per pastaruosius dvejus metus pasikartojančius EPSO veikimo techninius, organizacinius ir procedūrinius trūkumus, kurie turėjo didelį poveikį piliečių pasitikėjimui ES įdarbinimo procesu; yra tvirtai įsitikinęs, kad EPSO turėtų pirmenybę teikti visų didelių trūkumų, susijusių su atrankos procedūrų organizavimu, pašalinimui tam, kad toliau nebūtų daroma didelė žala jos vaidmeniui, kuris yra užtikrinti, kad ES institucijose dirbtų aukščiausius kompetencijos, veiksmingumo ir sąžiningumo standartus atitinkantys pareigūnai, įdarbinti juos atrenkant iš ES valstybių narių piliečių ir apimant kuo platesnę geografinę teritoriją;

2. pabrėžia, kad reikia skubiai atkurti EPSO atrankos procedūrų vientisumą, skaidrumą, atskaitomybę ir nuspėjamumą, siekiant ištaisyti ES institucijų reputacijai padarytą žalą, užtikrinti tinkamą ES viešosios tarnybos veikimą ir garantuoti vienodas sąlygas kandidatams iš visų valstybių narių;

3. pripažįsta, kad kandidatai deda daug pastangų, laiko ir išteklių, kad pasirengtų atrankos procedūroms ir jas užbaigtų, dažnai savo profesinio ir asmeninio gyvenimo sąskaita; reiškia nepasitenkinimą dėl to, kad netinkamas EPSO konkursų organizavimo valdymas turi neigiamą poveikį kandidatų psichologinei gerovei ir jų finansinei bei asmeninei situacijai, nes esama įvairių atrankos proceso trūkumų, tokių kaip pasikartojantis atšaukimas arba pernelyg didelis kliovimasis skaitmeninėmis technologijomis ir dirbtinio intelekto (DI) sprendimais be tinkamos žmogaus priežiūros;

4. ragina Komisiją, padedant ombudsmenei ir nepriklausomiems skaitmeninių testų ekspertams, atlikti išsamų, skaidrų ir nepriklausomą EPSO valdymo, sistemų, užsakomųjų paslaugų ir procedūrų vertinimą, ypač susijusį su nuotolinių testų įgyvendinimu, jų technologinėmis galimybėmis, pernelyg dideliu kliovimusi išorės paslaugų teikėjų paslaugomis, įskaitant paslaugų teikėjus, besinaudojančius platformomis, kurių serveriai yra ne Europos Sąjungoje, kandidatų skundų nagrinėjimu ir komunikacijos praktika, siekiant pašalinti EPSO netinkamo administravimo priežastis ir atkurti pasitikėjimą ES įdarbinimo procesu;

5. primygtinai ragina EPSO vėl įdiegti EPSO sertifikuotą vietoje rengiamų testų infrastruktūrą, kuri būtų prieinama kandidatams, ir kartu rengti nuotolinius testus, suteikiant kandidatams galimybę pasirinkti pageidaujamą būdą, užtikrinant sąžiningas ir vienodas testų laikymo sąlygas, lygias galimybes ir įtraukumą; primena, kad praeityje EPSO testų centruose organizuotuose testuose nekildavo tiek daug techninių problemų;

6. primygtinai ragina EPSO peržiūrėti savo testų rengimo metodus siekiant užtikrinti, kad jie būtų patogūs naudoti, ir įdiegti sistemą, pagal kurią kiekvienu proceso etapu skaitmeninių technologijų ir dirbtinio intelekto priežiūrą ir tikrinimą vykdytų kompetentingi darbuotojai; pabrėžia, kad būtina sukurti sistemą, grindžiamą didžiausiu skaidrumu ir visiška visų atrankos procese dalyvaujančių darbuotojų, įskaitant EPSO vadovybę, atskaitomybe; nepritaria jokiems mėginimams automatizuotoms sistemoms deleguoti sprendimus, kurie daro poveikį kandidatų pagrindinėms teisėms, nes už tai ir toliau turi būti atsakingi kvalifikuoti tarnautojai taikant demokratinę kontrolę;

7. pabrėžia, kad EPSO yra atsakinga už testuose vartojamos kalbos kokybę ir aiškumą visomis 24 kalbomis, kuriomis rengiami testai, ir kad ji turi skubiai pašalinti trūkumus šiuo klausimu; griežtai smerkia antrosios kalbos žodinių egzaminų, atliekamų kitomis nei anglų ar prancūzų kalbos oficialiosiomis ES kalbomis, nepakankamą kokybę ir nenuoseklumą, pabrėždamas, kad tokia praktika yra struktūrinis sunkumas kandidatams, pasirenkantiems kitas nei anglų ar prancūzų kalbos oficialiąsias ES kalbas, ir kenkia daugiakalbystei, vienodoms galimybėms ir sąžiningumui vykdant ES įdarbinimo procedūras;

8. kritiškai vertina dabartinę egzaminų sistemą, pagal kurią kandidatai pirmiausia yra vertinami atliekant kompiuterinį testą, o tik paskui gali parodyti konkrečios srities žinias, nes dėl to kyla rizika, kad bus pašalinti kvalifikuoti kandidatai į specialias pareigas;

9. ragina EPSO užtikrinti vienodas galimybes asmenims su negalia, įskaitant intelekto negalią ir neurologinių sutrikimų turinčius asmenis, dalyvauti testuose ir įdarbinimo procedūrose, kad būtų patenkinti jų specialieji poreikiai, siekiant galutinio tikslo – išvengti bet kokios formos diskriminacijos ar nepalankių sąlygų ir užtikrinti tikras galimybes asmenims su negalia būti įdarbintiems ES viešojoje tarnyboje; pažymi, kad EPSO yra įsipareigojusi sudaryti tinkamas sąlygas specialių poreikių turintiems kandidatams dėl jų negalios ar sveikatos būklės, ir pabrėžia, kad vertinimo procesas turi būti skaidrus ir jam turi būti taikoma apskundimo procedūra;

10. ragina EPSO naudotis sistemingomis po testų atliekamomis anoniminėmis apklausomis, pasitelkiant ES apsaugotą platformą ir struktūrizuotas konsultacijas, siekiant nuolat tobulinti atrankos procedūras ir spręsti pasikartojančias problemas; ragina EPSO į savo metinę ataskaitą įtraukti šių atsiliepimų analizę kartu su metiniais statistiniais duomenimis apie paraiškas, leidimą dalyvauti procedūrose ir sėkmės rodiklius, suskirstytus pagal šalis, siekiant nustatyti ir panaikinti disbalansą;

11. rekomenduoja, kad EPSO kontaktinis punktas būtų sustiprintas užtikrinant daugiakalbius pajėgumus ir didesnį prieinamumą, kad jis galėtų padėti kandidatams viduje ir tikruoju laiku per testus ir po jų,

ypatingą dėmesį skirdamas prieinamumui ir įtraukčiai;

12. atkreipia dėmesį į EPSO kandidatų skundų dėl testų rengimo nagrinėjimo politiką – tai priemonė, kuri leidžia aiškiau suprasti, kaip EPSO nagrinėja skundus; ragina EPSO tobulinti šią politiką siekiant parengti ir įgyvendinti kandidatų teisių chartiją, kurioje būtų nustatytos aiškios teisės, pareigos, skundų teikimo procedūros ir teisių gynimo mechanizmai, susiję su visais atrankos procedūrų etapais ir aspektais, įskaitant įsipareigojimą į skundus atsakyti kuo greičiau ir skaidriai bei kandidatams patogiu būdu, numatant galimybę, kad peržiūrą atliktų nepriklausomas skundų nagrinėjimo organas; pabrėžia, kad reikalingos įtraukios, prieinamos ir greitos skundų ir administracinių skundų nagrinėjimo procedūros, pasitelkiant daugiakalbius pajėgumus padėti kandidatams tikruoju laiku ir nesikreipiant į išorės paslaugų teikėjus, be kita ko, tais atvejais, kai kandidatai dėl priežasčių, kurios galėtų apimti dirbtiniu intelektu grindžiamą tapatybės tikrinimą arba problemas, susijusias su kandidatų aplinka atliekant testą nuotoliu, atmetami arba susiduria su kliūtimis prieš pat testą ar jo metu;

13. ragina EPSO parengti skaidrią ir išsamią komunikacijos politiką, įskaitant aiškų ir patikimą kiekvieno konkursų etapo tvarkaraštį, ir įvairiais oficialiais kanalais aktyviai atnaujinti informaciją apie tvarkaraščio pasikeitimus, techninius incidentus ir taisomąsias priemones; reikšdamas nepasitenkinimą pažymi, kad nėra standartinio tvarkaraščio, pagal kurį kandidatai galėtų gauti savo rezultatus po egzamino;

14. ragina EPSO vadovybę laiku ir prasmingai konsultuotis su EPSO valdančiąja taryba ir pradėti veiksmingesnį tiesioginį dialogą su ES institucijų darbuotojams atstovaujančiais organais, konsultuotis su jais dėl galimų viso atrankos proceso patobulinimų, ypatingą dėmesį skiriant testams ir komunikacijai su kandidatais;

15. ragina EPSO užtikrinti kriterijų, taikomų sudarant galutinį kandidatų, kviečiamų laikyti CAST (sutartininkų atrankos priemonės) atrankos procedūrų testus, skaidrumą; ragina EPSO savo interneto svetainėje aiškiai ir pakankamai iš anksto nurodyti būsimas CAST egzaminų datas;

16. pažymi, kad privačios įmonės kandidatams siūlo pasirengimo EPSO konkursams kursus už labai didelę kainą dėl to, kad EPSO nepateikia pakankamai bandomųjų testų ir pasipraktikuoti skirtų klausimų; ragina EPSO investuoti į geresnes bandomųjų testų priemones ir praktikavimosi platformas, kad kandidatai galėtų patys susipažinti su sistema ir patirtų mažiau nerimo dėl techninių problemų; pabrėžia, kad būtina pateikti aiškesnius paaiškinimus, kaip vertinami testai ir užduotys;

17. ragina Biudžeto kontrolės komitetą nuolat stebėti šioje rezoliucijoje

nurodytus techninius, organizacinius ir procedūrinius EPSO veikimo trūkumus, atliekant metinio Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo vertinimą;

18. rekomenduoja reguliariai rengti EPSO darbuotojams ir testus prižiūrintiems asmenims skirtus mokymus, siekiant užtikrinti nuoseklią ir į kandidatus orientuotą praktiką visais konkurso procedūrų etapais; apgailestauja dėl to, kad į konkrečius kandidatų iškeltus skundus ir problemas atsakoma naudojant standartinius atsakymus; griežtai smerkia praktiką, pagal kurią galutiniame kandidatų profilių vertinime naudojami standartiniai teiginiai, kai manoma, kad kandidatai neatitinka konkrečių reikalavimų;

19. prašo Komisijos kandidatams, kuriems testų atšaukimas, IT problemos ar procedūrų vilkinimas turėjo tiesioginį poveikį, pasiūlyti tinkamus ir sąžiningus sprendimus tokius kaip lanksčios ir greitos galimybės atlikti pakartotinius testus;

20. mano, jog tai, kad ES institucijose vis labiau kliaujamasi laikinųjų darbuotojų paslaugomis ir trumpalaikėmis sutartimis, taip pat yra tiesioginė EPSO neveiksmingumo pasekmė ir gali pakenkti būtinam ES viešosios tarnybos darbo stabilumui ir kokybei; ragina imtis skubių priemonių siekiant pakeisti šią tendenciją ir užtikrinti orias bei saugias darbo sąlygas;

21. ragina Komisiją per šešis mėnesius nuo šios rezoliucijos priėmimo dienos pranešti Parlamentui apie prašomų reformų, įskaitant lyginamuosius indeksus ir veiklos rezultatų rodiklius, įgyvendinimą;

22. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, Europos ombudsmenei ir Europos personalo atrankos tarnybai.